

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE IRAK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ULUSLARARASI KARAYOLU TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Akit Taraflar" olarak adlandırılacaklardır) iki ülke arasındaki dostluk ve iyi komşuluk ilişkilerini kuvvetlendirmenin önemini idrak ederek, kendi ülkeleri arasında ve ülkeleri üzerinden yolcu ve eşya taşımacılığını kolaylaştırmak üzere işbu anlaşmayı yapmayı kararlaştırmışlardır.

MADDE 1

İşbu anlaşma hükümleri, yolcu ve eşyanın diğer akit taraf ülkesinde tescil edilmiş taşıtlar ile, bir akit taraf ülkesine veya ülkesinden ve akit taraflardan birinin ülkesi üzerinden transit olarak karayoluyla uluslararası taşımasına uygulanır.

MADDE 2

Bu anlaşmada:

"taşımacı" terimi, akit tarafların her birinde kayıtlı ve mukim olup, akit tarafların kanun ve nizamlarına göre yolcu ve eşya taşımaya yetkili kılınmış her gerçek ve tüzel kişiyi;

"taşıt" terimi,

(i) (Şoför hariç 8'den fazla) yolcu veya eşya taşımak üzere, veya bu taşıtları çekmek üzere imal edilmiş ve kendi gücüyle hareket eden bir karayolu taşıtını, veya,

(ii) yukarıda paragraf (i) de belirlenen taşıt ile yolcu veya eşya taşımak amacıyla römork veya yarı römorktan oluşan bir taşıt kombinasyonunu; "düzenli servis" terimi, belirli bir güzergahta önceden saptanmış zaman ve ücret tarifesine göre iki akit taraf ülkesi arasında yolcu taşımasını; "düzenli transit servis" terimi, bir akit taraf ülkesinde başlayan ve diğer akit taraf ülkesini yolcu indirmeden ve bindirmeden geçen ve üçüncü bir devlet topraklarında sona eren düzenli servisi;

"kapalı kapı servis (turist taşımacılığı)" terimi, yolcu indirip bindirmeden, bir ve aynı yolcu grubunun aynı taşıtla, taşıtın tescil edildiği akit taraf ülkesindeki bir noktadan başlayan ve diğer akit taraf ülkesinde devam ederek servisin başladığı birinci ülkede sona eren uluslararası tur taşımasını;

"transit taşıma" terimi, bir akit taraf ülkesinde kayıtlı taşıtlarla, diğer akit taraf ülkesi üzerinden, ikinci akit taraf ülkesinin dışındaki kalkış ve varış noktaları arasında yapılan yolcu ve eşya taşımacılığını;

"boş giriş" terimi, akit taraflardan birinde kayıtlı boş bir taşıtın, kendi kayıtlı olduğu ülkeye veya üçüncü bir ülkeye yolcu veya eşya taşımak için diğer akit taraf ülkesine girişini ifade eder.

MADDE 3

Her akit taraf, işbu anlaşma hükümlerine uygun olarak, diğer akit tarafa ait yolculara, şahsi eşyalarına, ticari eşyalara ve taşıtlara, akit tarafların milli mevzuatlarıncı yasaklanmış noktalara veya noktalarından akit tarafların taşımacılarınca taşınacaklar hariç olmak üzere, kendi yetkili makamlarının tesbit edeceği güzergah üzerinden serbest geçiş hakkı tanıyacaktır.

MADDE 4

Silah, cephane, askeri malzeme, patlayıcı maddeler ile diğer tehlikeli maddelerin iki akit taraf ülkeleri arasında veya bir akit tarafın ülkesinden transit taşınması özel izin alınmasına bağlıdır.

İnsan, hayvan ve bitki sağlığı sebebiyle girişine izin verilmeyen malların akit taraf ülkelerine veya ülkelerinden taşınması yasaktır.

MADDE 5

Akit taraflardan birinin ülkesinde tescil edilmiş bir taşıt, diğer akit taraf ülkesine eşya taşıdıktan sonra, kendi kayıtlı olduğu ülkeye dönüş yükü alabilecektir.

Akit taraflardan birinde kayıtlı boş bir taşıtın, kayıtlı olduğu ülkeye taşımak üzere yolcu ve eşya yüklemek amacı ile diğer Akit taraf ülkesine girmesi milli mevzuata tabidir.

MADDE 6

Akit taraflardan birinden üçüncü ülkelere eşya taşımak bu amaçla verilecek özel izne tabidir.

MADDE 7

Mücbir sebep halinde, akıt taraflardan her birinin mutabakatı ile diğer akıt tarafın milli filosunun yerersiz bulunması şartıyla, talep üzerine üçüncü bir ülkenin taşıtları için özel izin verilecektir.

MADDE 8

Bir akıt tarafın taşımacılarının diğer akıt taraf ülkesi içindeki iki nokta arasında yolcu ve eşya taşımasına izin verilmeyecektir.

MADDE 9

İki akıt taraf ülkeleri arasında ve üzerinden transit yapılacak yolcu ve eşya taşımalarında, taşıt, eşya ve şahsi eşyalar, aşağıdakiler dışında vergi, resim veya ücrete tabi olmayacaktır:

- a) Karayolu alt-yapısının kullanılmasından alınan ücretler (paralı karayolu ve köprüler)
- b) Taşıtın, ağırlığı, boyutları veya yükü akıt tarafların milli mevzuatındaki sınırları aştığı takdirde alınan ücretler,
- c) Eşyalar, yolcular ve şahsi eşyalar için yapılan hizmetlerden doğan ücretler.

Akıt taraflar, ücretlerin tipleri ve miktarlarındaki muhtemel değişmeler hakkında, uygulamadan asırları üç ay önce birbirleri ile istişare edeceklerdir.

MADDE 10

Her akıt tarafın taşımacıları ve taşıt soforleri, diğer akıt taraf ülkesine giriş ve bu ülkeden geçişlerinin eşyanın boyu, eni, yüksekliği ve dingil ağırlığına dair olanlar dahil, milli kanun ve kurallara uyacaklardır.

MADDE 11

Her akıt taraf diğer akıt taraf ülkesinde, karşılıklı mutabakat ve diğer akıt tarafın milli mevzuatı uyanınca, gönderme noktalarında malları teslim almak, göndermeyi gözlemek ve gümrük muameleleri ile gönderme işlemine nezaret amacı ile ikinci akıt taraf ülkesinde bürolar açabilir.

MADDE 12

Akıt taraflar arasında taşıma ve transit taşıma işlemlerine ilişkin ödemeler, iki ülke Merkez Bankaları arasında kabul edilecek herhangi bir konvertibl dövizle ve akıt taraflardaki meri kambiyo mevzuatına uygun olarak yapılacaktır.

MADDE 13

Transit eşyasının bir akıt taraf ülkesinde lüzumu halinde bir taşıttan diğerine aktarma edilmesi, bakımı, geçici olarak depoya alınması ve yeniden paketlenmesi, bu eşyanın transit mahiyetini değiştirmez; bu şartla ki, bu gibi işlemler yapıldıkları ülke ilgili makamlarının izin ve denetiminde cereyan edecektir.

MADDE 14

İki akıt taraf, gümrük muamelelerinin ve taşımacılığa dair diğer formalitelerin basitleştirilmesi için gerekli tüm tedbirleri alacaklardır.

MADDE 15

İlgili beyannameler, taşıma belgeleri ve izin belgeleri, akıt tarafların yetkili makamlarınca, ülkelere giriş ve çıkışlarda incelenecek ve mühürlenecektir.

MADDE 16

Karayolunda uluslararası taşıma yapan bir taşıt, "triptik" veya "carnet de passage" gibi gerekli uluslararası belgeler ile ulusal kanun ve nizamlara göre gereken diğer belgelere sahip olacaktır. Soförlerin, akıt taraflarca kabul edilebilir sürücü ehliyeti olacaktır. Taşıt personeli ve yolcular, akıt tarafların sınırlarını geçmek için gerekli belgelere sahip olacaklardır.

MADDE 17

Taşıtın imalatçısı tarafından yapılan standart depodaki akaryakıt; gümrük vergisi ve diğer vergi ve resimlerden muaf olacaktır; şu şartla ki, muaf olan akaryakıt miktarı, her iki ülkedeki ilgili makamlarca tespit edilen müsaadeli miktarı geçmez.

MADDE 18

Bir akit taraf ülkesine ve/veya ülkesi üzerinden transit olarak uluslararası yolcu ve esya taşımacılığında kullanılan taşıtlar, bu ülke kanun ve kurallarına uygun olarak, yaralanmalar, ölüm ve mülkiyet kaybı dahil üçüncü şahıslara verilecek zararları karşılamak üzere sigorta edileceklerdir.

MADDE 19

Yedek parçaların ithali milli kanun ve kurallara tabi olacaktır. Taşıtların personeli tarafından gerektiğinde kullanılacak alet ve edevat, gümrük vergisinden muaf olacaktır. Taşıtların akit tarafların birinin ülkesinde bozulması halinde, değiştirilmenin gümrük makamları kontrolünde yapılması kaydıyla, bozulan parçaları değiştirmek üzere yedek parça ithaline izin verilir. Değiştirilen parçalar aşağıda belirtilen işlemlerden birine tabi olacaktır:

- a) Taşıtların ülkeden çıkışı ile birlikte ihraç edilecek veya
- b) Gümrük makamları kontrolünde imha edilecektir.

MADDE 20

İşbu anlaşmaya uygun olarak yapılacak taşımalarda, trafik ve taşıma nizamlarının ihlali dahil herhangi bir ihlal durumunda, ihlalin vukubulduğu akit tarafın kanun ve kuralları uygulanacaktır. Ülkesinde ihlalin vukubulduğu akit taraf, bu konuda alınan tedbirleri diğer akit tarafa bildirecektir.

MADDE 21

Kaza halinde, olayın ülkesinde vukubulduğu akit tarafın yetkili makamları, diğer akit tarafa bu konuda soruşturma raporunu ve diğer ilgili bilgileri sağlayacaktır.

MADDE 22

Akit taraflardan birinin taşımacısı, diğer akit taraf yetkili makamından önce yıllık izin belgesi alarak, ikinci akit tarafın ülkesine düzenli servis veya ülkesi üzerinden düzenli transit servisi işletebilir.

MADDE 23

Akit taraflardan birinin ülkesinde tescil edilmiş bir taşıtlarla diğer akit taraf ülkesine yapılacak kapalı kapı servis (turist taşımacılığı) izin belgesine tabi olmayacaktır.

MADDE 24

Örtü, ip ve gümrük mühürleri ile ilgili olarak ekte belirtilen genel şartlara akit taraflarca uyulacaktır.

MADDE 25

İşbu anlaşmanın uygulanmasından doğacak sorunları incelemek üzere, iki akit tarafın temsilcilerinden oluşan bir Karma Komisyon kurulacaktır. Komisyon akit taraflardan birinin talebi üzerine, sıra ile Ankara ve Bağdat'da toplanacak ve gerekli kararların alınması amacıyla, tavsiye ve tekliflerini akit tarafların hükümetlerine sunacaktır.

MADDE 26

İşbu anlaşmanın uygulanmasının takibi aşağıdaki makamlarca yapılacaktır:
Türkiye için: Kara Ulaştırması Genel Müdürü
Ulaştırma Bakanlığı - Ankara
Irak için: Kara Taşımacılığı Devlet Kuruluşu Başkanı
Taşımacılık ve Ulaştırma Bakanlığı - Bağdat

MADDE 27

İşbu anlaşma, akit tarafların ortak muvafakati ile tadil edilebilir. Tadilat, her iki akit tarafın hükümetlerince onaylandığını bildiren diplomatik notaların teati edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girecektir.

MADDE 28

İşbu anlaşma çerçevesinde imzalanacak mukaveleler, anlaşmanın yürürlükten kalkmasından sonra dahi geçerli olacaktır.

MADDE 29

Akit taraflar arasında, işbu anlaşmanın uygulamasından doğabilecek anlaşmazlıklar, anlaşmanın 25. maddesi uyarınca kurulmuş olan Karma Komisyon tarafından çözümlenecektir.

MADDE 30

İşbu anlaşma imza tarihinde geçici ve akit tarafların milli mevzuatları uyarınca onaylandığını tevşik eden notaların teati tarihinde kesin olarak yürürlüğe girecektir.

İşbu anlaşma bir yıllık bir süre için geçerli olacak ve akit taraflardan biri, yürürlük süresinin sona ermesinden altı ay önce anlaşmayı sona erdirmek arzusunu yazılı olarak beyan etmedikçe, birer yıllık süreler için kendiliğinden yenilenecektir.

Ankara'da 18 Ekim 1980 tarihinde İngilizce dilinde iki orijinal nüsha olarak düzenlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Irak Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Nurver NUREŞ

Farouk Dawood SALMAN

EK

I. GENEL ŞARTLAR:

Örtü, ip ve gümrük mühürleri ile ilgili aşağıdaki şartlara uyulacaktır:
Bunlar;

- 1) Kuvvetli, dayanıklı ve hava şartlarına mukavim olacaktır;
- 2) Kolayca takılıp sökülecektir;
- 3) Güvenlik için kontrol edilebilecektir;
- 4) Görünebilir şekilde iz bırakmadan sökülemez, çözülemez ve tahrip edilemez şekilde olacaktır.

II. ÖRTÜLER İÇİN ŞARTLAR:

Örtü

- 1) Hava koşullarına karşı yükü koruyacak bez, tarpolin veya benzeri dayanıklı maddeden yapılacaktır;
- 2) Yekpare olacaktır;
- 3) Bozulmamış, yükü ulaşmayı mümkün kılacak kadar hasara uğramamış olacaktır;
- 4) Yükü iyice saracaktır.

III. İPLER İÇİN ŞARTLAR:

İpler

- 1) Yekpare olacaktır;
- 2) Uçları örtü üzerinden demir halka ve kancalan arasından karşılıklı birleşecek kadar uzun olacaktır. Yükü taşıta iyice bağlayacaktır.
- 3) Çözülmeden veya tahrip edilmeden kutuya veya yükü ulaşılmasına imkan vermeyecek tarzda bağlanmış olacaktır. Yükü iyice saracaktır.

IV. GÜMRÜK MÜHÜRLERİNE DAİR ŞARTLAR:

Mühür

- 1) Kolayca görülebilir biçim ve ebadda olacaktır;
- 2) Kırılma ve tabii sebeplerle tahrip olmaya imkan vermeyecek dayanıklı maddeden yapılacaktır.
- 3) Tekrar kullanılmayacak tarzda yapılmış olacaktır;
- 4) "Gümrük" kelimesini, ülkenin adını, mühürü vuran gümrük makamının ismini, referans kodunu ve numarasını taşıyacaktır.
- 5) Zor taklit edilir evsafa olacaktır.
- 6) Diş ve deliklerin iplerin geçişine müsait ve mühür kapatıldığı zaman bunların sıkıca bağlanmasına imkan verecek tarzda olacaktır.